

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

05 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte – Ghenadie Nicolaev,

judcătorii – Petru Moraru, Ion Druță, Iurie Bejenaru și Oleg Sternioală,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Grigoriopol din 20 noiembrie 2006 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2015, declarat de inculpatul

Mitrofan Valeriu Ion, născut la 02 martie 1963, originar din s. Grozești, r-nul Nisporeni, domiciliat str. Gheorghe Asachi 71/7, ap. 72, mun. Chișinău.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 26.10.2004 - 20.11.2006;

Instanța de apel: 08.12.2006 - 08.02.2007;

25.07.2014 - 30.09.2015

Instanța de recurs: 22.05.2007 - 28.06.2007

17.12.2015 - 05.04.2016.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Grigoriopol din 20 noiembrie 2006, Valeriu Mitrofan a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (2) lit. a), e) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Totodată, Mitrofan a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunile civile înaintate de părțile vătămate au fost admise în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să hotărască instanța civilă.

2. Pentru a se pronunța prima instanță, a constatat în fapt că, Valeriu Mitrofan, fiind fondator și director al liceului „Vitruviu”, situat pe adresa str. Gheorghe Asachi 71/2, mun. Chișinău, fiind informat și știind cu certitudine că prin ordinul Ministrului Educației nr. 600 din 25 decembrie 2003, activitatea liceului „Vitruviu” a fost sistată și fiind obligat să asigure până la 15 ianuarie 2004 transferarea elevilor în alte instituții de învățământ, având intenția de a sustrage prin abuz de încredere mijloace bănești ce aparțin Liliei Gusev, a încheiat la 06 iulie 2004, cu ultima un contract de înmatriculare la studii a elevei Svetlana Negru, pentru anul de învățământ 2004-2005 și în aceeași zi, a primit de la Lilia Gusev bani

în sumă de 1020 lei, iar la 20 august 2004, bani în sumă de 2000 lei, în total primind de la ultima bani în sumă de 3020 lei, cauzându-i părții vătămate Lilia Gusev daune în proporții considerabile, în sumă de 3020 lei.

De către organul de urmărire penală, Valeriu Mitrofan a fost învinuit că, fiind fondator și director al Liceului „Vitruviu”, în perioada de timp de la 28 mai 1997 până la momentul sistării activității Liceului „Vitruviu”, îndeplinind concomitent și funcția de director interimar al „Colegiului Industrial și de Construcții”, situat pe adresa str. Gheorghe Asachi 71/2, mun. Chișinău, fiind încheiat contract de studii cu elevul Gheorghe Stratan, pentru anii de învățământ 2002-2003, în a doua jumătate a anului 2003, deoarece contabilă lipsea, a primit personal de la Gheorghe Stratan suma de 900 lei pentru continuarea studiilor la „Colegiul Industrial și de Construcții”.

Peste o perioadă de timp, Gheorghe Stratan a fost informat de către șefa de studii că are datoriile față de „Colegiul de Construcții” și anume în sumă de 900 lei, care nu figurează în contabilitatea nici a unei instituții nominalizate, iar Valeriu Mitrofan se eschivează de la restituirea sumei date și neagă primirea banilor personal, prin ce a cauzat părții vătămate Gheorghe Stratan daune în proporții considerabile, în sumă de 900 lei.

Tot el, folosindu-se de situația de serviciu, a primit de la Liuba Luca suma de 600 lei, ca taxă de cazare, pentru a o transmite contabilei, însă, ulterior s-a stabilit că nu a transmis banii la contabilitate și astfel, Valeriu Mitrofan, i-a cauzat părții vătămate Liuba Luca daune în proporții considerabile, în sumă de 600 lei.

Tot el, încheind contract de studii cu elevul Andrei Pîslăraș pentru anii de învățământ 2002-2003, în a doua jumătate a anului 2003, deoarece contabilă lipsea, folosindu-se de situația de serviciu, a primit personal de la ultimul suma de 600 lei pentru continuarea studiilor la „Colegiul Industrial și de Construcții”.

Peste o perioadă de timp Andrei Pîslăraș a fost informat de către șefa de studii ca are datoriile față de „Colegiul Industrial și de Construcții” în sumă de 600 lei, în prezent banii nu figurează în contabilitatea nici a unei instituții nominalizate și astfel, Valeriu Mitrofan, i-a cauzat părții vătămate daune în proporții considerabile.

Tot el, la 15 august 2002, sub pretextul că va încheia contract de studii cu fiica lui Boris Furculiță, a însușit prin înșelăciune de la ultimul plata pentru toți anii de învățământ și anume suma de 700 dolari, care conform cursului valutar al BNM la data primirii banilor constituia suma de 9513 lei.

Până în prezent, acest contract de studii nu a fost încheiat și astfel, Valeriu Mitrofan, folosindu-se de situația de serviciu, i-a cauzat părții vătămate Boris Furculiță daune în proporții considerabile.

Tot el, încheind contract de studii cu elevul Alexandru Stati, folosindu-se de situația de serviciu, a primit de la ultimul suma de 600 lei pentru studii la „Colegiul Industrial și de Construcții”, însă banii nu figurează în contabilitatea nici a unei instituții sus menționate, și astfel, Valeriu Mitrofan i-a cauzat părții vătămate Alexandru Stati daune în proporții considerabile.

Tot el, încheind contract de studii cu elevul Snejana Rotaru, în a doua jumătate a anului 2003, a primit personal de la ultima suma de 1000 lei, însă, banii nu figurează în contabilitatea nici a unei instituții nominalizate, astfel, Valeriu Mitrofan, folosindu-se de situația de serviciu, i-a cauzat părții vătămate daune în

proporții considerabile, în sumă de 1000 lei.

Tot el, încheind contract de studii cu elevul Ion Cristal pentru anii de studii 2002-2003, la 04 septembrie 2002, a primit suma de 2000 lei, pentru ca ultimul să fie înmatriculat la „Colegiul Industrial și de Construcții”, deoarece la moment contabila lipsea.

Ulterior, acești bani nu au fost transmiși după destinație și astfel, Valeriu Mitrofan, folosindu-se de situația de serviciu, i-a cauzat părții vătămate Ion Cristal daune în proporții considerabile.

Tot el, încheind contract de studii cu elevul Valentina Tasnicenco, pentru anii de studii 2002-2003, în a doua jumătate a anului 2003, a primit suma de 900 lei, pentru continuarea studiilor la „Colegiul Industrial și de Construcții”, însă banii nu figurau în contabilitatea nici a unei instituții nominalizate și astfel, Valeriu Mitrofan, folosindu-se de situația de serviciu, i-a cauzat Valentinei Tașnicenco daune în proporții considerabile, în sumă de 900 lei.

Tot el, încheind contract de studii cu elevul Natalia Nagrudnîi, pentru anii de studii 2002-2003, în a doua jumătate a anului 2003, a primit suma de 1000 lei, însă banii nu figurau în contabilitatea nici a unei instituții nominalizate și astfel, Valeriu Mitrofan, folosindu-se de situația de serviciu, i-a cauzat părții vătămate Natalia Nagrudnîi daune în proporții considerabile, în sumă de 1000 lei.

Tot el, fiind director interimar al „Colegiului Industrial și de Construcții”, situat pe adresa str. Gheorghe Asachi 71/3, mun. Chișinău, având intenția sustragerii prin abuz de încredere a mijloacelor bănești de la Olga Balmuș, a dus-o în eroare pe ultima referitor la necesitatea mijloacelor financiare pentru efectuarea reparațiilor în clădirea Colegiului nominalizat, sub pretextul obținerii împrumutului bănesc, a primit la 27 ianuarie 2001, ca persoană fizică, de la ultima bani în sumă de 1000 dolari SUA, ce constituiau conform cursului oficial al BNM la momentul primirii banilor suma de 12900 lei, cauzându-i părții vătămate, prin acțiunile sale intenționate, daune în proporții considerabile.

Tot el, având intenția sustragerii prin înșelăciune a mijloacelor bănești ce aparțin BC „Mobiasbancă” SA, în luna iulie 2004, s-a adresat la instituția financiară menționată pentru obținerea creditului de consum în sumă de 6533 lei.

În legătură cu situația financiară, inculpatul a prezentat la BC „Mobiasbancă” SA certificatul din numele directorului liceului „Vitruviu”, care a fost falsificat de către Valeriu Mitrofan, ce confirmă venitul lui lunar în perioada anului 2003, în sumă de 3229 lei și în perioada ianuarie-iunie 2004, în sumă de 2543 lei.

Ca urmare, în baza contractului de acordare a creditului de consum nr. 198R, din 19 iulie 2004, Valeriu Mitrofan a primit bani în sumă de 6533 lei, pe care i-a însușit.

Tot el, a fost învinuit că, la 03 septembrie 2004, a pătruns samavolnic în auditoriile situate la et. 3 al căminului nr. 2 ce aparține „Colegiului de Construcții” și a început petrecerea lecțiilor cu elevii Liceului „Vitruviu, iar ulterior a fost evacuat forțat.

Tot el, a mai fost învinuit că, la 09 septembrie 2004, a pătruns samavolnic în Punctul medical al „Colegiului de Construcții” și samavolnic a conectat căminul nr. 2 la apă, deteriorând sigila de la ventila contorului de apă și astfel, prin acțiunile sale, a cauzat „Colegiului de Construcții” o daună în proporții considerabile, în

sumă de 20000 lei.

3. Procurorul, la 20 decembrie 2006 (f.d.229-233, vol.III), a contestat cu apel sentința solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Valeriu Mitrofan să fie condamnat în baza art. art. 195 alin. (2), 352 alin. (2) lit. a), e) Cod penal, din motiv că vinovăția inculpatului a fost dovedită pe deplin prin declarațiile părților vătămate și ale martorilor, prin hotărârea Judecătoriei Economice și prin procesele-verbale de confruntare dintre părțile vătămate și inculpat;

3.1. Avocatul Alexandru Bodrug în numele inculpatului Valeriu Mitrofan, la 21 noiembrie 2006 (f.d.200, 225-226, vol.III), a contestat cu apel sentința solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, din motiv că prima instanță greșit a apreciat probele administrate la dosar, or contabilă Tamara Cotârșeu a dus în eroare instanța de judecată declarând că Valeriu Mitrofan nu avea acces la cartea de bonuri și nu era în drept să încaseze personal banii de la Lilia Gusev, acuzarea nu a prezentat prin probe scrise, cum ar fi revizia contabilă, faptul că inculpatul ar fi însușit suma de 3020 lei, că relațiile cu elevii au un caracter civil și persoana nu poate fi trasă la răspundere penală pentru imposibilitatea de a-și onora obligațiile contractuale.

Subsidiar au menționat că, inițial a fost emisă propunerea de a nu începe urmărirea penală din cauza că între administrația liceului și Lilia Gusev s-a constatat existența unor raporturi de drept civil, iar reluarea urmăririi penale contravine art. 22 Cod de procedură penală;

3.2. Inculpatul Valeriu Mitrofan, la 26 ianuarie 2007 (f.d.258-262, vol.III), a contestat cu apel sentința solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În motivare a invocat că, partea acuzării nu a prezentat probe, care ar dovedi vinovăția lui Valeriu Mitrofan în cele imputate, pe dosar nu a fost depusă plângere în vederea reluării procesului penal și, prin urmare, au fost neglijate prevederile art. 58 alin. (3) Cod de procedură penală, iar instanța de judecată era obligată să aplice prevederile art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, fiindcă există o circumstanță care exclude urmărirea penală.

Prima instanță la emiterea sentinței a neglijat prevederile art. 58 Cod de procedură penală, deoarece persoana care a depus plângerea nu a atacat în termen ordonanța de neîncepere a urmăririi penale pe episodul în baza căruia inculpatul a fost condamnat.

De către organul de urmărire penală au fost încălcate prevederile art. 275 pct. 8) Cod de procedură penală, deoarece în privința inculpatului Valeriu Mitrofan există o hotărâre neanulată de neîncepere a urmăririi penale.

Prima instanță neîntemeiat nu a aplicat Legea nr. 278-XV din 16 iulie 2004 privind amnistia în legătură cu aniversarea a X-a de la adoptarea Constituției R. Moldova și a neglijat documentele contabile, și anume: chitanțele nr. 8, 36, 37 din 06 iulie 2004 și 30 august 2004, care dovedesc nevinovăția sa, fiind confirmat că banii încasați de la Lilia Gusev și Svetlana Negru sunt depuși în contabilitatea Liceului „Vitruviu” sau Colegiului „Vitruviu”.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2007, a fost respins apelul procurorului, ca depus peste termen și admise apelurile

declarate de avocatul Alexandru Bodrug în numele inculpatului și de inculpatul Valeriu Mitrofan, casată sentința în partea condamnării lui Valeriu Mitrofan în baza art. 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal și pronunțată în această parte o nouă hotărâre, prin care acesta a fost condamnat în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, la 8 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere pe un termen de 2 ani.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. Instanța de apel, reîncadrând acțiunile lui Valeriu Mitrofan în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, a reținut că faptul primirii banilor de la Lilia Gusev nu este negată nici de către inculpat, care numai afirmă că a depus acești bani în contabilitatea Liceului - Colegiului „Vitruviu”, însă, dându-l la momentul primirii banilor cu certitudine știa că licența liceului este retrasă, dar totuși, manifestând o atitudine neglijentă, a primit banii de la Lilia Gusev, deși era obligat și putea să prevadă că nu o să fie posibilă acordarea căminului și studiilor pentru sora acesteia Svetlana Negru, suma de 3020 lei nefiind reflectată în dările de seamă a Liceului „Vitruviu” sau a „Colegiului Industrial și de Construcții”.

5. Hotărârile pronunțate au fost contestate cu recurs de avocatul Alexandru Bodrug în numele inculpatului și de inculpatul Valeriu Mitrofan, care au solicitat:

- *avocatul Alexandru Bodrug în numele inculpatului*, casarea acestora, cu pronunțarea unei hotărâri prin care Valeriu Mitrofan să fie achitat, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 329 Cod penal, întrucât nu este persoană cu funcție de răspundere;

- *inculpatul Valeriu Mitrofan*, casarea acestora, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, din motiv că nu este vinovat în săvârșirea infracțiunilor incriminate, invocând motive similare celor din apel.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 28 iunie 2007, au fost admise recursurile ordinare declarate de avocatul Alexandru Bodrug în numele inculpatului și de inculpatul Valeriu Mitrofan, casată decizia instanței de apel, în partea stabilirii pedepsei, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre în această parte, prin care Valeriu Mitrofan a fost condamnat în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 150 unități convenționale, fără privarea de dreptul de ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate.

În conformitate cu art. 88 alin. (5) Cod penal, ținând cont de termenul aflării sub arest preventiv de la 23 septembrie 2004 până la 30 septembrie 2004 și de la 20 noiembrie 2006 până la 28 iunie 2007, Valeriu Mitrofan a fost liberat complet de executarea pedepsei stabilite sub formă de amendă și eliberat imediat din sala ședinței de judecată de sub arest.

În rest, decizia instanței de apel a fost menținută.

6.1. La adoptarea soluției sale, instanța de recurs a statuat că, prima instanță și instanța de apel au verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și au dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția lui Valeriu Mitrofan în săvârșirea infracțiunii incriminate, iar încadrarea juridică a acțiunilor acestuia efectuată de instanța de apel în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, este justă.

Însă, instanța de recurs a remarcat că, la stabilirea pedepsei inculpatului

Valeriu Mitrofan, instanța de apel nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile art. art. 61, 75 Cod penal, astfel, neîntemeiat i-a stabilit acestuia pedeapsa închisorii.

7. Împotriva hotărârilor menționate, au depus cereri de revizuire avocatul Tamara Rotaru în numele condamnatului și condamnatul Valeriu Mitrofan care, cu trimitere la prevederile art. 464¹ alin. (1) Cod de procedură penală, au solicitat desființarea hotărârilor menționate, cu pronunțarea unei hotărâri, prin care Valeriu Mitrofan să fie achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal, invocând că prin hotărârea CEDO din 15 ianuarie 2013, nr. 50054/07, publicată în Monitorul Oficial al R. Moldova la 24 mai 2013, emisă în cauza Mitrofan contra Moldovei, a fost constatată violarea art. art. 3, 6 §1, 13 din CtEDO.

8. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 24 iunie 2014, au fost admise cererile de revizuire declarate de avocatul Tamara Rotaru în numele condamnatului și de condamnatul Valeriu Mitrofan, desființate deciziile Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2007 și Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 28 iunie 2007 și dispusă rejudecarea cauzei în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2015, a fost respins apelul declarat de procuror, ca depus peste termen și admis apelul declarat de avocatul Alexandru Bodrug în numele inculpatului, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care procesul penal în privința lui Valeriu Mitrofan în baza art. 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, a fost încetat din motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

În rest sentința a fost menținută.

9.1. Instanța de apel a constatat că, prima instanță, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei, concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate nu a stabilit o corectă situație de fapt, constatând în acțiunile inculpatului și alte capete de acuzare, deși a constatat ca fiind dovedit doar episodul cu partea vătămată Lilia Gusev, totuși a dat faptelor reținute în sarcina inculpatului Valeriu Mitrofan încadrarea juridică corespunzătoare, și anume art. 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, potrivit indicilor - *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, cu folosirea situației de serviciu.*

În raport cu agravantele incriminate inculpatului Valeriu Mitrofan prevăzute la lit. c), d) alin. (2) art. 190 Cod penal, adică escrocheria săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile și cu folosirea situației de serviciu, instanța de apel a stabilit că, inculpatul Mitrofan Valeriu este un subiect activ calificat de rând cu condițiile generale ale răspunderii penale mai posedă și calitatea de persoană care gestionează o organizație nestatală (prin prisma art. 124 Cod penal), care folosindu-se de atribuțiile funcționale de director al Liceului „Vitruviu” a făcut uz de înșelăciune și abuz de încredere, determinând victima să transmită voit bunurile materiale.

Totodată, instanța de apel a considerat că este prezentă în speța discutată și agravanta „cauzarea de daune în proporții considerabile”, reieșind din starea materială și explicațiile părții vătămate.

În viziunea instanței de apel, în acțiunile ce i se incriminează lui Valeriu Mitrofan se regăsesc elementele laturii obiective a infracțiunii de escrocherie, manifestată prin faptul că, inculpatul folosindu-se de situația de serviciu a dobândit ilegal, prin înșelăciune și abuz de încredere de la partea vătămată Lilia Gusev suma de 3020 lei pentru înscrierea surorii sale, Negru Svetlana la studii în Liceul „Vitruviu”.

Elementele de „înșelăciune” și „abuz de încredere” s-au manifestat prin faptul că, prin ordinul Ministerului Educației nr. 600 din 25 decembrie 2003, a fost sistată activitatea instituțiilor de învățământ particular Colegiul „Vitruviu” și Liceul „Vitruviu”, respectiv, inculpatul Valeriu Mitrofan deși cunoștea despre faptul că, nu poate înscrie elevi pentru a-și face studiile la Liceul „Vitruviu”, a încheiat contractul nr. 0405/23-11-09 cu partea vătămată Lilia Gusev, iar prin aceste acțiuni ilegale a cauzat părții vătămate daune în proporții considerabile, în sumă de 3020 lei.

Totodată, instanța de apel a reținut că, suma de 3020 lei care a fost însușită ilegal de către inculpatul Valeriu Mitrofan de la partea vătămată Lilia Gusev nu a fost reflectată în dările de seamă, respectiv, nu a fost probat faptul că, suma dată a fost transmisă la contabilitatea Liceului „Vitruviu”, din care motive a reținut că, inculpatul a însușit pentru sine această sumă de bani, având posibilitatea reală să dispună de aceste mijloace bănești.

Instanța de apel a respins poziția inculpatului Valeriu Mitrofan care a indicat că, la data încheierii contractului cu partea vătămată Lilia Gusev, licența pentru activitatea liceului nu era sistată prin ordinul Ministerului Educației nr. 600 din 25 decembrie 2003, acest ordin fiind contestat de către inculpat, or, contractul cu partea vătămată Lilia Gusev a fost încheiat la 06 iulie 2004, ulterior emiterii ordinului Ministerului Educației nr. 600 din 25 decembrie 2003, prin care se atestă că, a fost sistată activitatea instituțiilor de învățământ particular Colegiul „Vitruviu” și Liceul „Vitruviu”, urmând ca până la 15 ianuarie 2004 să asigure transferul studenților/elevilor în instituțiile de învățământ de profilul și treapta corespunzătoare.

9.3. Instanța de apel, deși a constatat vinovăția inculpatului Valeriu Mitrofan în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, totuși a considerat că, se impune soluția privind încetarea procesului penal în baza art. 190 alin. (2), lit. c), d) Cod penal, în conformitate cu art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod procedură penală, dat fiind faptul că, există alte circumstanțe care exclud și condiționează tragerea la răspundere penală a inculpatului Valeriu Mitrofan din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 436 alin. (4) Cod de procedură penală, la rejudecarea cauzei este interzisă aplicarea unei pedepse mai aspre sau aplicarea legii privind o infracțiune mai gravă decât numai dacă hotărârea inițială a fost casată în baza recursului declarat de procuror sau în interesul părții vătămate, și prin urmare, luându-se în considerație că, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2007, acțiunile inculpatului Mitrofan Valeriu au fost reîncadrate din art. 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, decizie care nu a fost contestată de către procuror, respectiv, o eventuală menținere a condamnării inculpatului Valeriu Mitrofan în baza art. 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, ar încălca principiul neagrării situației în propria cale de atac,

totodată, ținând cont de faptul că, acțiunile inculpatului nu pot fi calificate în baza art. 329 Cod penal (fapt constatat prin Hotărârea CEDO în cauza Mitrofan contra Moldovei și prin decizia Curții Supreme de Justiție din 24 iunie 2014), iar careva temeiuri de a dispune achitarea inculpatului, nu au fost constatate, instanța de apel a dispus încetarea procesului penal în privința lui Valeriu Mitrofan în baza art. 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, din motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

10. Inculpatul Valeriu Mitrofan, în temeiul pct. 2), 6), 8), 11), 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs sentința și decizia instanței de apel, solicitând casarea acestora cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În motivarea recursului a invocat că:

- instanța de apel nu s-a expus asupra apelului declarat de inculpatul Mitrofan Valeriu;

- instanța de apel a folosit o noțiunea generală „că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspunderea penală”, fără a indica care anume circumstanțe;

- instanța de apel grav a neglijat hotărârea CEDO unde este indicat că, „...*aceste argumente sunt neîntemeiate și contravin materialelor din dosar.*

Această constatare este atât de generală încât poate fi inserată în orice hotărâre judecătorească, fără a oferi detalii adiționale sau motive specifice acestei hotărâri”;

- instanța de apel la emiterea deciziei s-a bazat pe presupuneri, or, conform art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă urmează a fi apreciată din punct de vedere a pertinentei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor;

- instanța de judecată greșit a apreciat probele cercetate în ședința de judecată, ce se confirmă prin faptul că: a fost dată o apreciere greșită Ordinului Ministerului Educației al R. Moldova nr. 600 din 25 decembrie 2003, care a fost suspendat de instanța de contencios administrativ a Curții de Apel Chișinău la 23 ianuarie 2004;

- nu corespunde realității concluzia instanței de apel că inculpatul la momentul primirii banilor știa că Liceul „Vitruviu” nu putea activa din cauza licenței, deoarece în baza încheierii Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2004, licența dată a fost suspendată până la 29 decembrie 2004, data emiterii deciziei Curții Supreme de Justiție și deci legalitatea activității liceului era legală.

Faptul că Liceul „Vitruviu” la momentul încheierii contractului cu Lilia Gusev activa legal, este confirmat prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2004, Ordinul Ministerului Educației al R. Moldova din 11 martie 2004 și decizia Curții Supreme de Justiție din 29 decembrie 2004;

- instanța a ignorat și nu s-a expus asupra faptului că Lilia Gusev s-a adresat la Procuratura sect. Centru, mun. Chișinău cu problema restituirii banilor achitați Liceului „Vitruviu” iar ca rezultat, la 30 decembrie 2004 ofițerul de urmărire penală Igor Cibotaraș, la propunerea de a începe urmărirea penală pe cazul dat, refuză să facă acest lucru deoarece consideră că între administrația Liceului „Vitruviu” și Lilia Gusev s-a constatat existența unor raporturi de drept civil.

Ignorând refuzul dat, procurorul Procuraturii sect. Centru, Iurie Alexa, la 05 ianuarie 2005, emite totuși o rezoluție de pornire a urmăririi penale pe cazul dat menționând că ofițerul de urmărire penală, Igor Cibotaraș, fără efectuarea

controlului circumstanțelor cauzei date a refuzat pornirea urmăririi penale, dar totodată procurorul Iurie Alexa nu a concretizat motivele începerii urmăririi penale;

- nu corespunde realității nici faptul că, suma de 3020 lei a fost însușită de inculpat, deoarece partea acuzării nu a dovedit prin probe, (în cadrul examinării cauzei penale date nu a fost efectuată nici o revizie contabilă sau o expertiză contabilă care ar oferi instanței de apel probe concludente și pertinente, care ar dovedi vinovăția inculpatului în săvârșirea acestei infracțiuni) că suma de 3020 lei a ajuns în folosința inculpatului, iar la susțineri verbale acuzatorul de stat s-a limitat la citirea rechizitoriului fără a prezenta o analiză a probelor examinate în cadrul cercetării judecătorești.

Consideră că, instanța de judecată eronat a calificat acțiunile inculpatului în baza art. 190 alin (2) lit. c), d) Cod penal, deoarece în toate cazurile, cu alte părți vătămate, Valeriu Mitrofan a procedat analogic obligându-le pe acestea să achite banii în contabilitatea liceului și a eliberat bonuri de plată în urma cărora instanța a emis o sentință de achitare;

- instanța de apel nu s-a expus asupra motivelor invocate în cererea de apel suplimentară la cererea de apel din 21 noiembrie 2006 depusă de avocatul inculpatului prin care s-a solicitat achitarea inculpatului și recursului din 04 aprilie 2007;

- contractul nr. 0405/D-11-09 din 06 iulie 2004, chitanțele nr. 8, 39, 36 din 06 iulie 2004 și 30 august 2004; chitanța de achitare a numerarului care confirmă că sunt documente contabile semnate de două părți: Administrația Liceului „Vitruviu” în persoana directorului Valeriu Mitrofan și Svetlana Negru, Lilia Gusev, și nicidecum nu confirmă faptul că acești bani au fost însușiți personal de inculpat;

- declarațiile părții vătămate Lilia Gusev și procesul-verbal de confruntare dintre martorul Svetlana Negru și inculpatul Valeriu Mitrofan din 28 ianuarie 2005, confirmă faptul că a fost achitată suma de 3020 lei, în contabilitatea liceului figurează bonurile de casă de strictă evidență și astfel nu se confirmă faptul că inculpatul a însușit personal suma de 3020 lei;

- dispoziția Ministerului Educației nr. 505 din 29 iunie 2004, a fost emisă în baza Ordinului Ministerului Educației nr. 600 din 25 decembrie 2003, care la acel moment fusese suspendat și nu poate servi ca probă ce ar confirma faptul că Liceul „Vitruviu” era obligat să-și sisteze activitatea.

11. Pe marginea recursului, a prezentat referință procurorul care s-a expus pentru respingerea acestuia ca inadmisibil, deoarece circumstanțele stabilite denotă faptul că instanța de apel nu a comis erori de drept la examinarea acestei cauze, iar decizia atacată conține motive legale pe care se întemeiază soluția.

12. Judecând recursul în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond

și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Recurentul invocă în recursul său temeiul prevăzut de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căruia, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, menționând că instanța de apel nu s-a expus asupra apelului său.

Conform prevederilor art. art. 414, 415 Cod de procedură penală, judecând apelul, instanța de apel este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, să argumenteze decizia adoptată invocând temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea sau respingerea apelului.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 Cod de procedură penală, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întru totul respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

Instanța de apel a admis erori procesuale, care nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs ordinar.

În conformitate cu cerințele art. 415 Cod de procedură penală, în cazul în care în aceeași cauză au fost declarate mai multe apeluri, fiecare dintre acestea trebuie să primească o rezolvare proprie, care, în raport cu poziția procesuală și cu interesele apelanților, poate fi diferită de a celorlalte: un apel sau unele apeluri pot fi respinse, iar altul sau altele admise.

În această privință se constată că, instanța de apel nu s-a expus în nici un mod asupra apelului și argumentelor invocate în apelul declarat de inculpatul Valeriu Mitrofan care este anexat la materialele cauzei penale (f.d.258-262, vol.III), prin care solicită admiterea apelului declarat, respingerea apelului procurorului și casarea sentinței, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Or, dacă instanța a judecat apelurile declarate de mai multe părți, în dispozitiv trebuie să se expună concluzia concretă asupra fiecăruia.

Omiterea expunerii concluziei respective se consideră nerezolvare a fondului apelului, relevante în acest sens fiind și explicațiile expuse în pct. 24 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12 decembrie 2005, „Cu

privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”.

Generalizând cele expuse supra, Colegiul constată că în speța discutată și-a găsit confirmare temeiul invocat de recurent și prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, „motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii”, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, în cadrul căreia urmează a fi apreciate toate probele în cumul, la justa lor valoare pentru adoptarea unei soluții corecte, expunând în decizia adoptată concluzia asupra tuturor apelurilor declarate, inclusiv și asupra apelului declarat de inculpatul Valeriu Mitrofan, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală, argumentând clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele expuse în pct. 12. al prezentei decizii.

13. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Se admite recursul ordinar declarat de inculpatul *Mitrofan Valeriu Ion* în propria cauză penală, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2015 și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 13 mai 2016.

Președinte

Ghenadie Nicolaev

Judecătorii

Petru Moraru

Ion Druță

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală